

Episztolák

P. Sándor: – Hali, mizu? Bocsi, h zavarlak, csak nagyon meg vok hatva. Olvastam a Toldis posztodat. Respect, like meg ilyenek!

A. János: – Hello, most srsly? Tökre megleptél :O

P. Sándor: – Jah, lol. Én se gondoltam volna, hogy ilyen jót tudsz írni xD

A. János: – Thx, nagyon ari vagy :)

Azt hiszem, azzal minden mai felnőtt egyetért, hogy a magyar irodalom e két nevezetes költőjének feltehetőleg nagyobb fejtörést okozott volna, ha levelezésüket ilyen szöveggörnyezetben, ezzel a szóhasználattal és ilyen mértékű idegennyelv-tudással kellett volna megfogalmazniuk. Viszont egyúttal azt is ki merem jelenteni, hogy ilyen formában szinte minden mai tizenéves számára világosabb, átláthatóbb, illetve minden bizonnyal egyszerűbben felfogható lenne Petőfi és Arany levelezésének mondanivalója. Miért is van ez így?

Bár a nyelvhasználat leegyszerűsödésének legmeghatározóbb oka a felgyorsult életmódunk, nemcsak ebben keresendő a szembetűnő változás mértje. A rövidítések, hangulatjelek célja mondanivalónk gyorsabb közlése, pontosítása. Az idegen szavak beépülése pedig azért ilyen nagy arányú, mert néha sokkal terjedelmesebb egy adott szó magyar megfelelője, ezáltal a leírásához szükséges idő is hosszabb. A találmányos emberi agy több megoldást is talált, hogy ezt kiküszöbölje. Vegyük példának az ékezetek és/vagy a középpontozás, a nagy kezdőbetűk elhagyását. Aki erre rászokik, annak számolnia kell pár olyan szituációval, amely félreértésre adhat okot. Nem mindegy például, hogy valakinek az agya üres, vagy az ágya.

Valljuk be, hogy sokan közülünk már el sem tudnának képzelni egy üzenetváltást szmájlik nélkül. Ezek az apró, emberfejet szimbolizáló ábrák sok mindenben a segítségünkre vannak. Nem kell leírunk, hogy „most nagyon örülök ennek”, hanem csak küldünk pár nevetős szmájli jelet, és az illető rögtön megérti, hogy milyen érzelmi állapotban vagyunk. Ugyanakkor a „minden rendben ☺” üzenetet küldhetjük mosollyal az arcunkon is, de vajon a másik fél hogyan tud arról meggyőződni, hogy *valóban* minden rendben van velünk, és nem épp egy sírógörcs közepén vagyunk százas papírzsepivel az ölünkben? Sehogy. Persze ez mindig benne van a pakliban, ha nem szemtől szembeni, esetleg telefonon keresztüli kommunikációról van szó, de sajnos sokszor már olyan szorosan hozzánk nőnek ezek a hangulatjelek, hogy a hiányuk okoz rossz érzést, kényelmetlenséget. (Nem küldött szívecskét? Biztos nem oké valami. S így tovább.)

A nyelvünk megváltozott. Vagy sokkal inkább: megváltoztattuk. Kazinczy anno a sarkára állt, és kijelentette, hogy igenis, új szavak bevezetésére van szükség, mert az anyanyelv már elavult, ezért fel kell frissíteni az emberek szókincsét. Úgy hiszem, ahogy telik az idő, mi is rászorulunk egy 21. századi Kazinczyra. Szükség van arra, hogy új szavakat vezessünk be, vagy legalábbis a szlengszótárunkat bővítsük, hiszen a generációk nyelvhasználati közötti különbség a technika és a modern világ vívmányai, találmányai által egyre nagyobb lesz.

Mint minden dolognak, ennek a témának is két oldala van. Gondoljunk csak bele! Egy mai fiatal számára jóformán elképzelhetetlen, hogy olyan kifejezéseket használjon, mint amiket nagyanyáink, dédnagyanyáink korában használtak az emberek. Nemcsak azért, mert bizonyos esetekben például eleve megszűnt annak a tárgynak a létezése, amelyet megneveztek, hanem azért is, mert (ahogy napjainkban is) újabb kifejezést talált rá a soron következő generáció.

Úgy gondolom, hogy ez a folyamat nem megállítható, és valójában nem is lenne hasznos, ha megállítanánk, hiszen ez is éppúgy hozzájárul egy nemzet fejlődéséhez, akár csak az informatikai fejlesztések. Alapjában véve jó dolog a körülöttünk lévő dolgok régies megnevezését is ismerni, és tudatában lenni, hogy a magyar nyelv oly gyakran emlegetett sokszínűségét és gazdag szókincsét ezek által a kifejezések által érhattük el az évek alatt. Mindezek ismeretében nagyon fontos, hogy szem előtt tartsuk azt az egy sort, melyet olyan szívesen idéznek Széchenyitől: „Nyelvében él a nemzet.”

Méhes Csenge (Krúdy)

A szerzőről:

Méhes Csenge vagyok, 1999 tavaszán születtem Győr városában. Nem sokkal születésemet követően Szlovákiába költöztünk, nem messze a magyar határtól, egy kis felvidéki faluba.

A versek és az irodalom szeretete korán mutatkozott nálam: az általános iskola első osztályában már kipróbálhattam magam a máig is nagy népszerűségnek örvendő Tompa Mihály vers- és prózamondó versenyen, melyet a szlovákiai magyar ajkú gyermekek részére szerveznek hosszú évek óta.

Ahogy teltek az évek, egyre inkább nőtt a kihívások száma, gondolok itt esszéíró pályázatokra, cikkek írására az iskolaújságba, kiejtési versenyekre. Természetesen nem minden típusú megmérettetés áll közel az ember szívéhez, de bárki kérdezné, én azt mondanám, ezek a versenyek segítettek megtanulni, hogyan kell kilépni a komfortzónámból, hogyan kell sok ember előtt beszélni, szavalni.

Az általános iskolát követően elkerültem Győrbe, egy két tanítási nyelvű gimnáziumba – mondanom sem kell, hogy kitért a világ. Sem a szavalást, sem pedig az írást nem szerettem volna elhagyni, ezért is örültem minden lehetőségnek, ami adódott. Szerencsém volt, hiszen a Kossuth Zsuzsanna Leánykollégiumban is alkalmam nyílt az írásra, nem is egyszer. Például a kollégium diákújságjában számos cikkem olvasható.

Az egyik nagy büszkeségem, hogy tavaly kaptam lehetőséget a „Saját rovat” rész birtoklására, ami annyit jelent, hogy az ember saját ötleteivel rukkolhat elő egy-egy cikket illetően.

Nekem ebben sikerült megtalálni az örömet, hiszen mindig boldoggá tesz, ha alkothatok.

